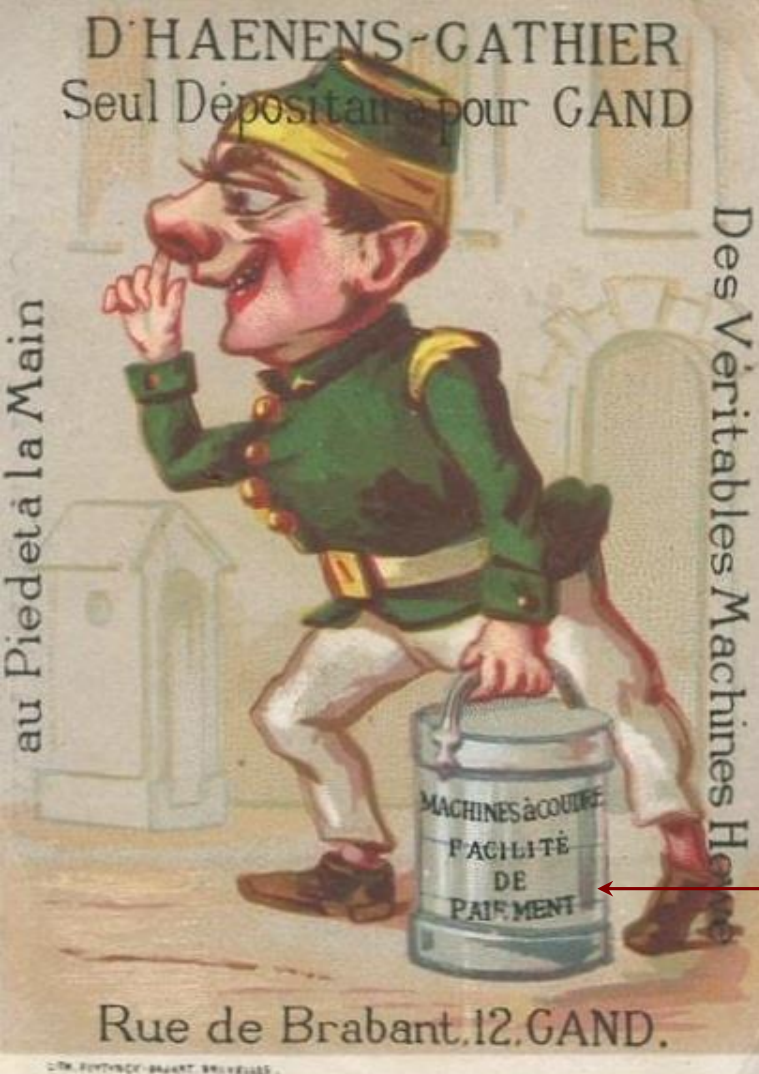

D1

Brabantdam

Van de Vogelmarkt tot
aan het St.-Annaplein

Het eerste deel v/d Brabantdam,
v/d Vogelmarkt tot aan het
Laurentplein, heette destijds de
Brabantstraat.

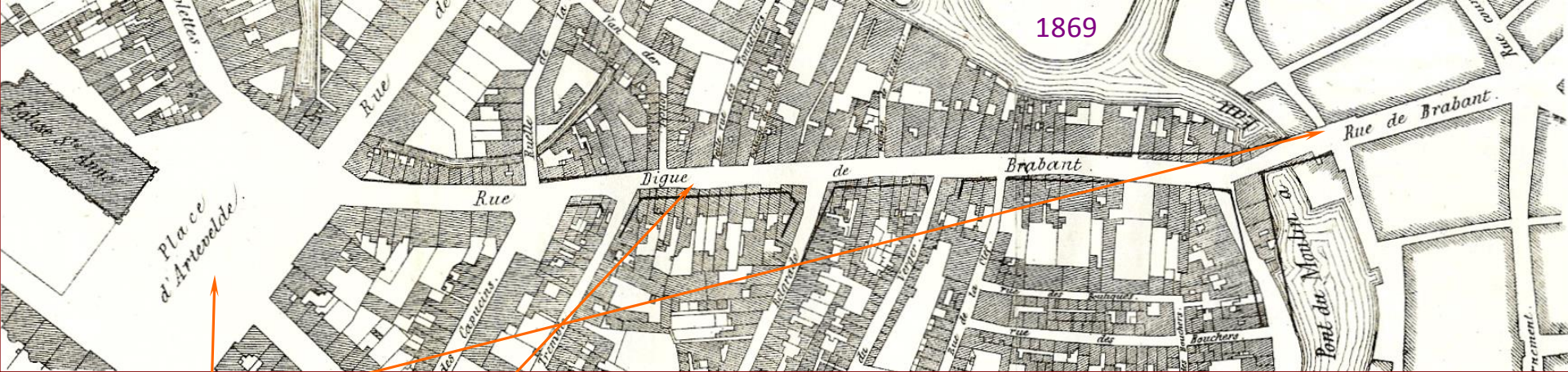
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Twee reclamekaarten op
hetzelfde adres, dus 2
verschillende perioden.

Circa 1882 was D'haenens-Gathier ver-
delers voor Gent van de naaimachines
van het Amerikaanse merk Howe. Hij
verkocht ook breimachines, zie enkele
dia's verder. Blijkbaar kon men ze ook
op krediet kopen.

Rond 1898 werd het pand een
schoen- en parapluwinkel "Au Soulier
d'Or" uitgebaat door mademoiselle
Sattler.

Vóór 1941 had je de **Brabantstraat** en de **Brabantdam**. De eerste was de kortste en liep van de Vogelmarkt tot aan de Nederschelde en was één van de oudste straten van Gent, reeds vermeld in 1325. Zij vormde van oudsher een belangrijke invalsweg. In 1812 werd ze even **Keizerinnestraat** gedoopt, doch die naam verdween met de val van Napoleon in 1814. De Brabantdam ontstond wat later in het verlengde van deze straat en liep tot aan het **Sint-Annaplein** voorheen het Arteveldeplein genoemd.

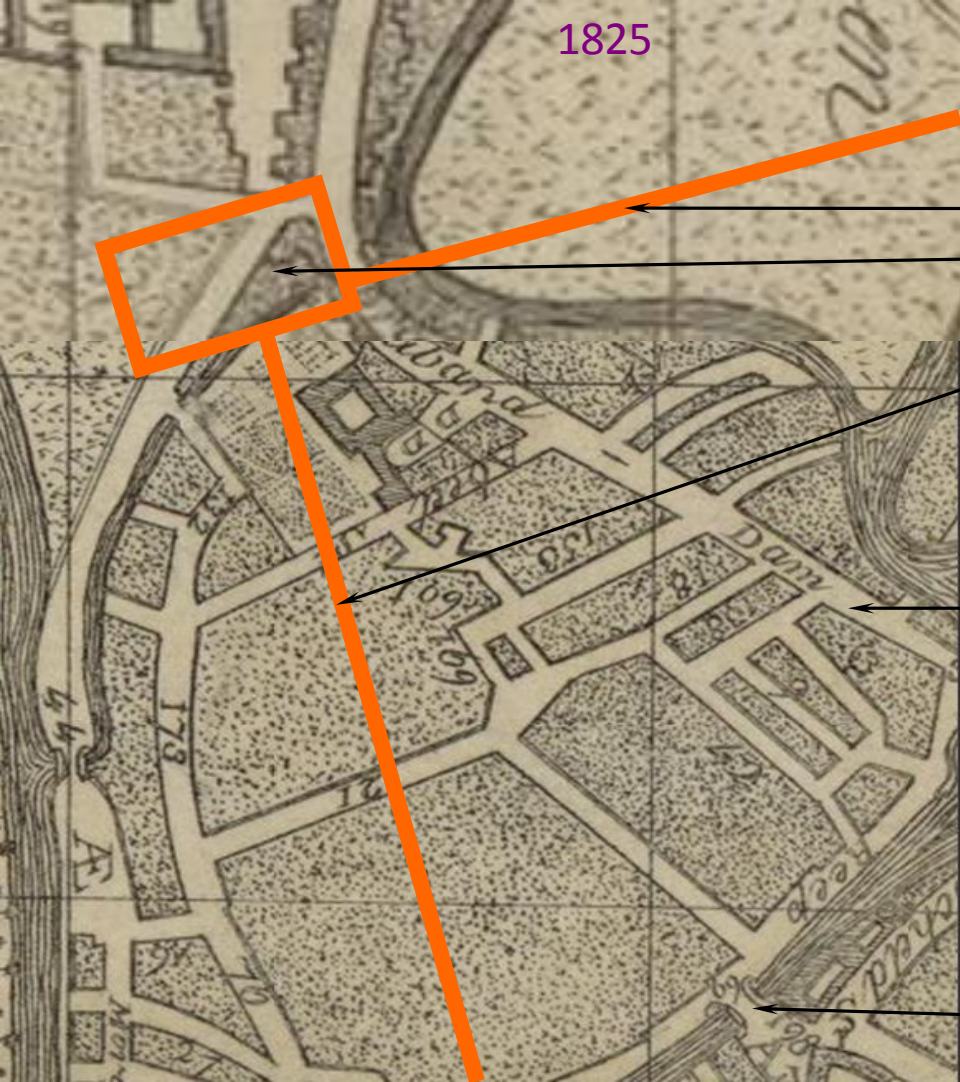
Beide straten werden in 1941 verenigd tot één en dezelfde straat met name de **Brabantdam** ten einde verwarring in de adressen te voorkomen.

In 1254 werd de Brabantwijk aan Gent toegevoegd en kreeg de stad dus een belangrijke uitbreiding. De Braempoort ter hoogte van de Nederschelde had geen zin meer en was een binnenpoort geworden. In 1540 (keizer Karels besluit) werd de poort grotendeels afgebroken en in 1779 (Oostenrijkse tijd) verdween ze volledig. In de onmiddellijke omgeving van de Braempoort bevond zich sinds de 12^e eeuw een watermolen van de stad. Deze bestond in feite uit 4 molens: de Rogghemeulen, de Hoeckmeulen, de Waelinne en de Mautmeulen. De molensluizen, Braamgaten genaamd, maakten deel uit van de verdedigingsgordel van de stad en waren bedoeld om in geval van nood de omringende gronden onder water te laten lopen. Vandaar ook de naam Brabantdam wat een kunstmatig aangelegde dijk betekent die naar de stadspoort leidde. De watermolen werd in 1881 gesloopt en de Nederschelde overwelfd, waarna het François Laurentplein kon aangelegd worden.

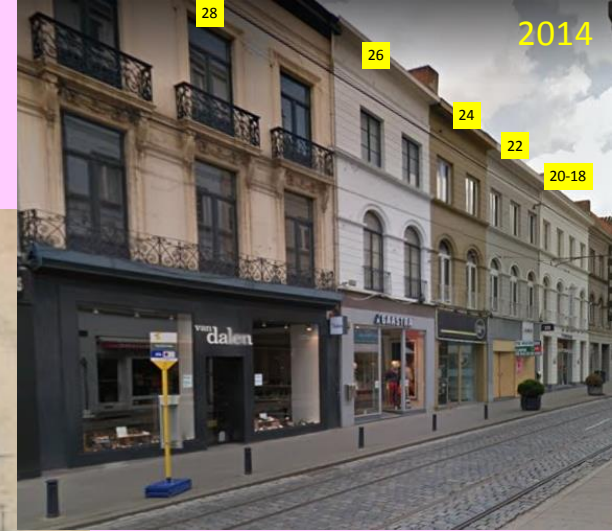
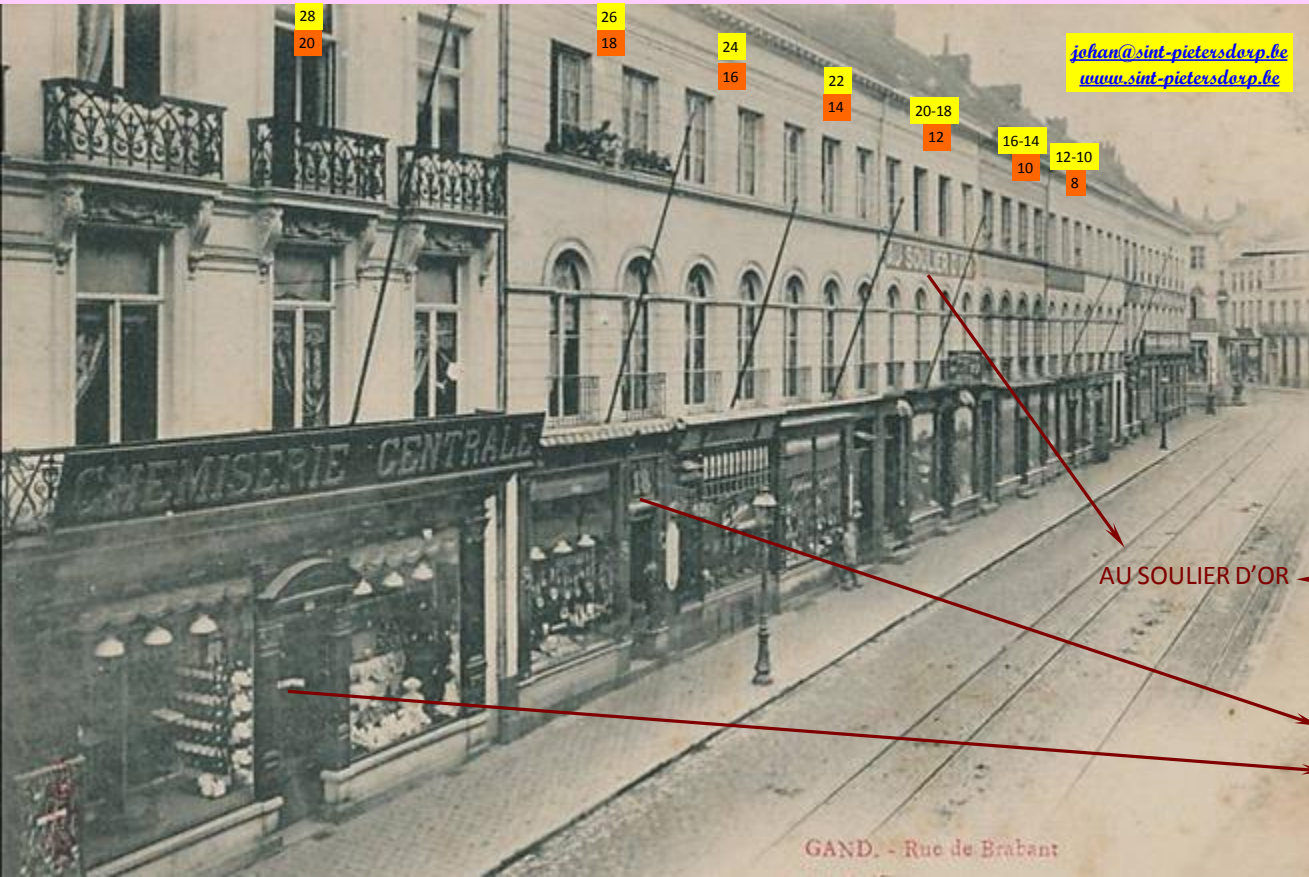
1825

Ik heb de kaart van 1825 in dezelfde richting gelegd om ze te kunnen vergelijken met de kaart van 1855. Dus 30 jaar later. Ook in dit stadsdeel weinig bebouwing. De Zuid-Stationstraat, Keizer Karelstraat, het St.-Annaplein en nog andere straten moesten nog worden aangelegd.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het begin van de Brabantdam (destijds Brabantstraat) aan de pare kant in 1898 en 2014. Om uit dit kluwen te geraken heb ik de rangorde v/d 22 identieke rondboogvensters boven de winkelpuien als referentie gebruikt. Zo kon ik de handelaars v/d panden uit het eind v/d 19^e eeuw terug tot leven roepen en correct kaderen in het huidig straatbeeld. We worden hier als het ware met de teletijd-machine van professor Barabas 125 jaar teruggekataapulteerd in een wereld met gezichten.

- 8 Debligny C. kleermaker
- » Debligny (hv.) hemdenmag.
- 10 Manens (w^e) B. kleerm.
- » Vandenbroucke G. bediende
- » Rutsaert A. advocaat
- 12 Vandevyvere J. en Sattler (juff.) schoenmagazijn
- 14 Geniets L. electr. toestellen
- 16 VanGoethem(w^e) E. schoenm.
- 18 Vandencamp(w^e) C. gezichttk.
- 20 Hoste F. ellegoederen
- » Coppens L. voerman
- » Senan J. bediende

AU SOULIER D'OR

GAND. - Rue de Brabant

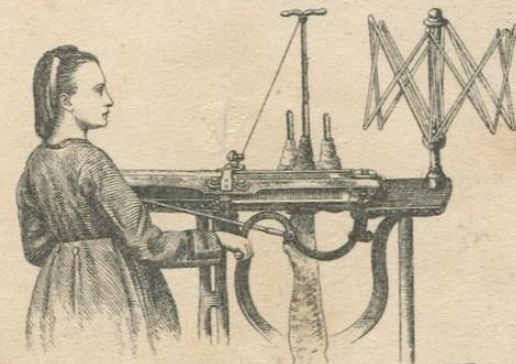
1898

D'HAENENS - GATHIER

Rue de Brabant, 12, GAND.

GROS

DETAIL

Médaillé à l'Exposition de GAND.

MACHINES A TRICOTER

Kijk eens hoe gezellig de mensen nog op straat konden lopen. Van de tram had men blijkbaar geen schrik.

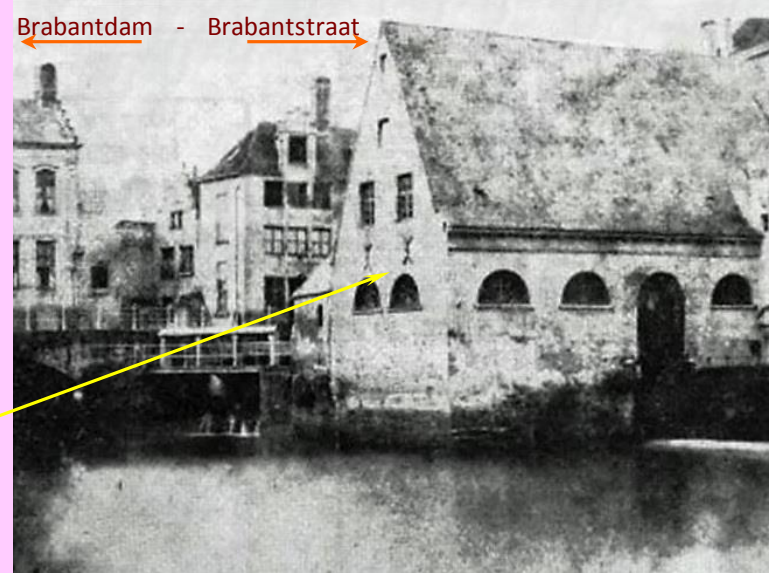
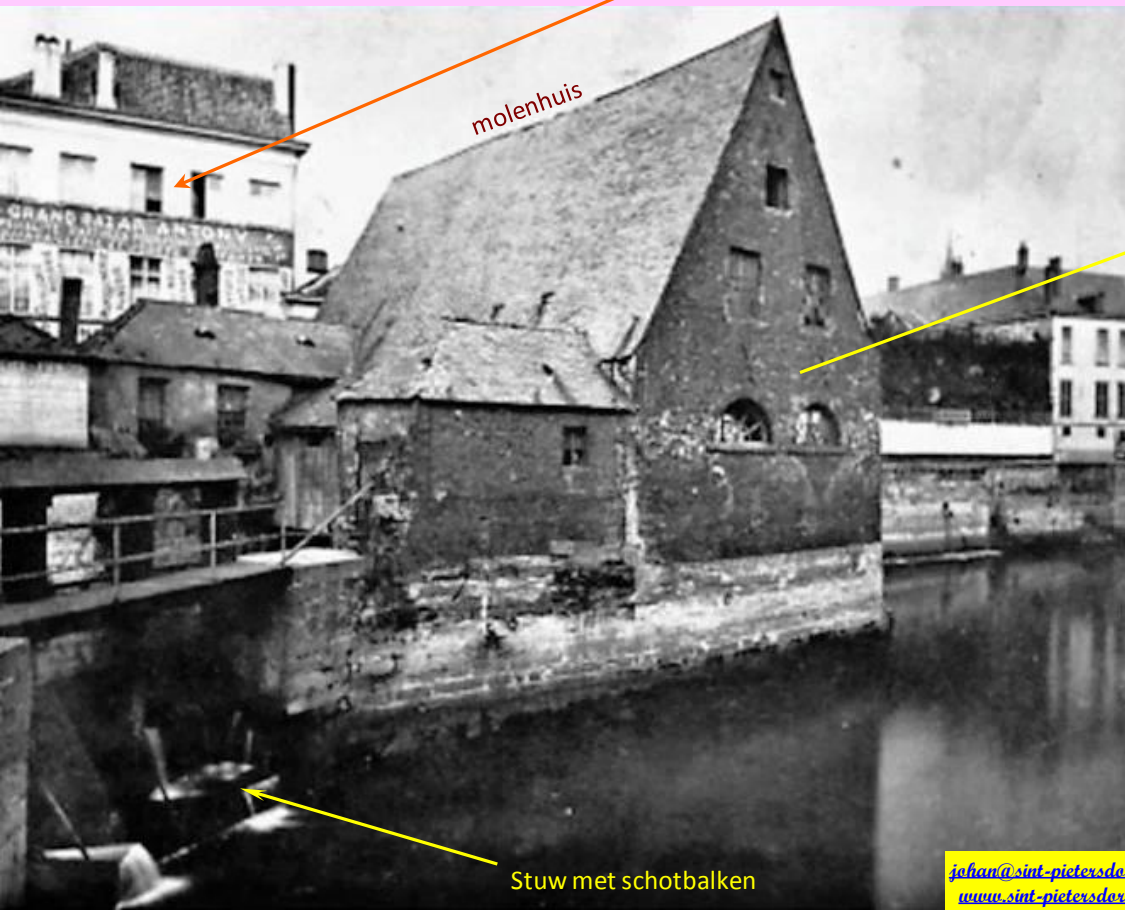
B. De Mol vestigde zich in 1907 in het n^r 12 met een winkelzaak in zilverwerk.

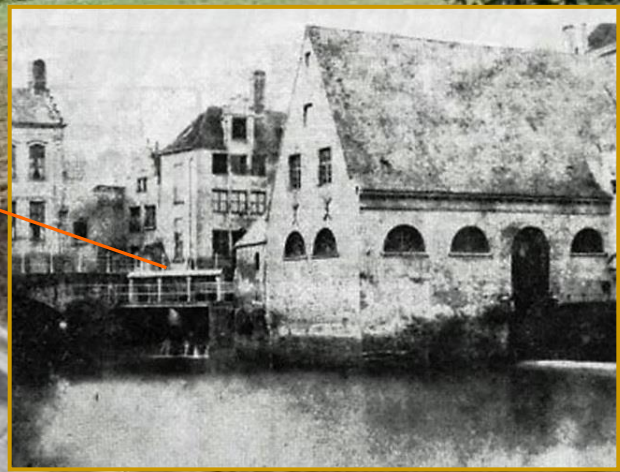
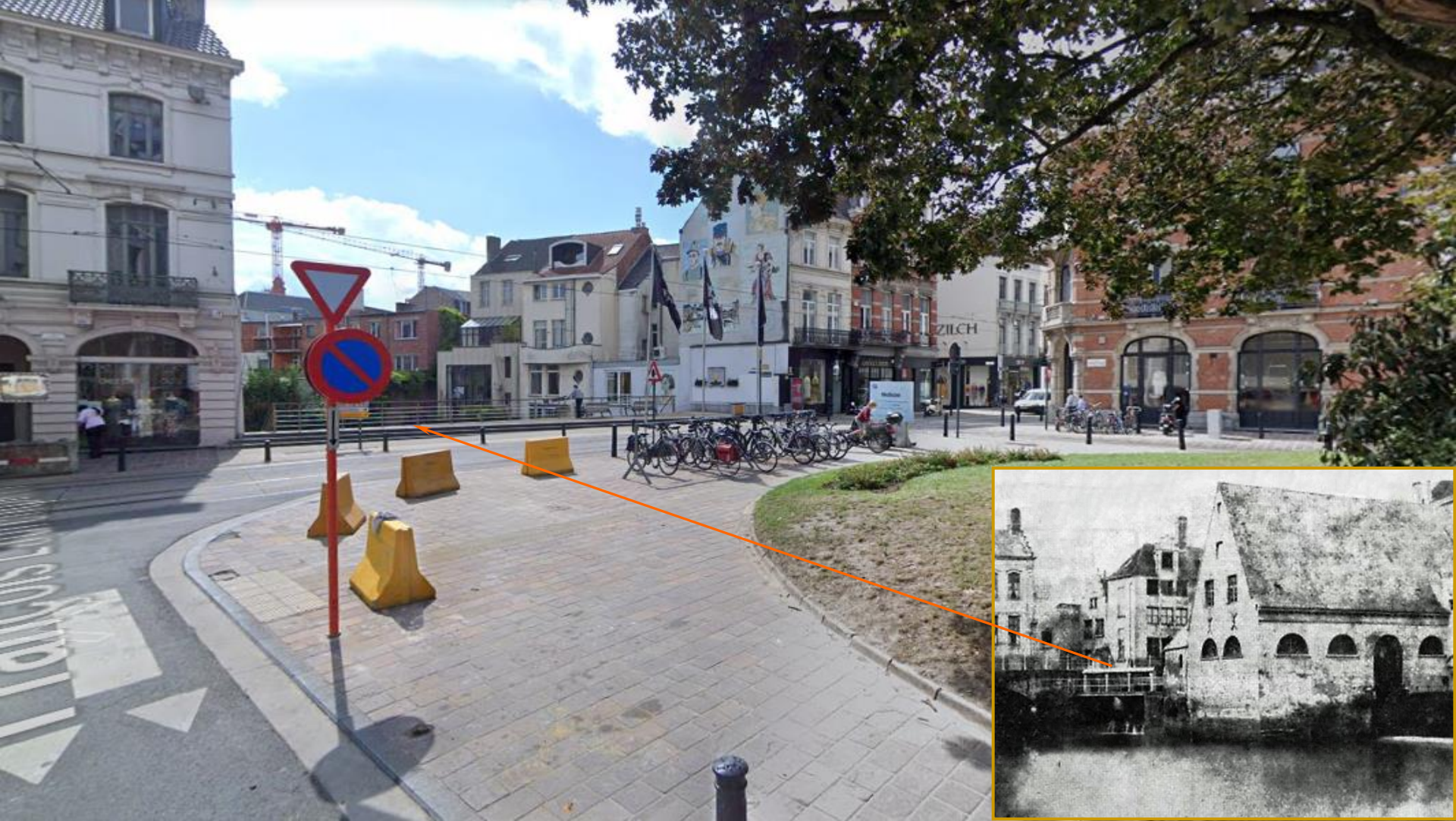

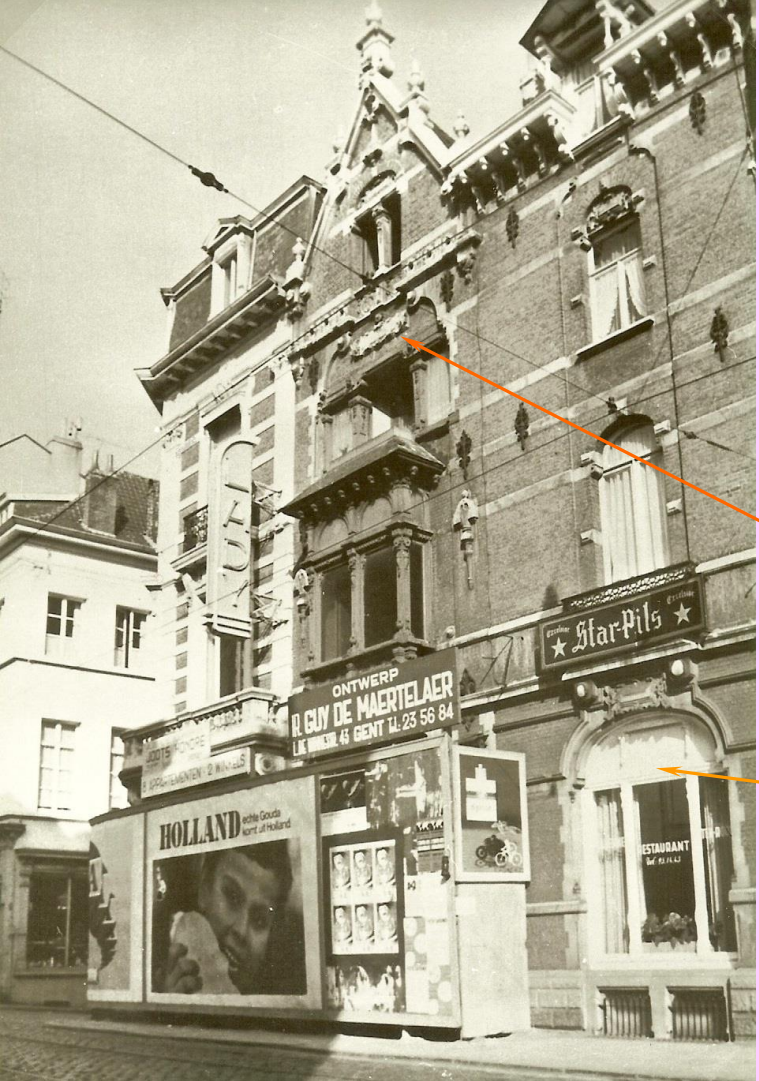
Het toenmalig huisnummer 10 werd in de 20^e eeuw verbouwd in empirestijl en kreeg op het eerste verdiep een erker zodat het alignement van 22 rondboogvensters werd onderbroken. Foto's dateren uit 1976 en 2012.

Een dia v/d oude **watermolen** aan de watermolenbrug over de Nederschelde. Langs de zijkant van het molenhuis lag de Nederscheldestraat. Het **hoekhuis** langs deze straat uiterst links was een bazar van quincaillerie uitgebaat door A. Antony-Van Goethem en had als adres **Brabantstraat 25** in 1878; dit is nu de hoek met de Watermolenstraat.

Brabantdam
gesloopt

HIER WAS
'S STADS WATERMOLEN

De Brabantdam werd verbreed rond 1837-'40. Dit zie je nog zeer goed als je de stad uitgaat. Links werden al le huizen afgebroken en kwamen de huidige huizen op de nieuwe rooilijn te liggen. De rechterkant bleef zijn trapgeveltjes behouden. Zie volgende dia's.

Het hoekhuis op het François Laurentplein dateert uit 1885 en is ontworpen door architect Modeste De Noyette (1847-1923) in eclectische stijl met neorenaissance- en barokinslag. Het heeft een rijk versierd deurvenster en een houten balkon met bekronend dakje en houten dakkapel met tentdak.

FIRMIN FILLEUL,
Rue de Brabant N° 2
GAND.
PATISSIER, CONFISEUR ET GLACIER
Vient toutes espèces de Pâtisseries Pièces
montées Bonbons Cartonnages et gé-
néralement tout ce qui concerne.
Festins, Noces et Baptêmes.

Lith. de J. G. G. pour St. Brabant Gand.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Magasin de Fleurs,
Dentelles & Broderies en tous genres.
PAR
J. SPEELMAN & SOEUR
Rue de Brabant N° 5,
GAND.

Lith. de F. & T. Gysels à Gand.

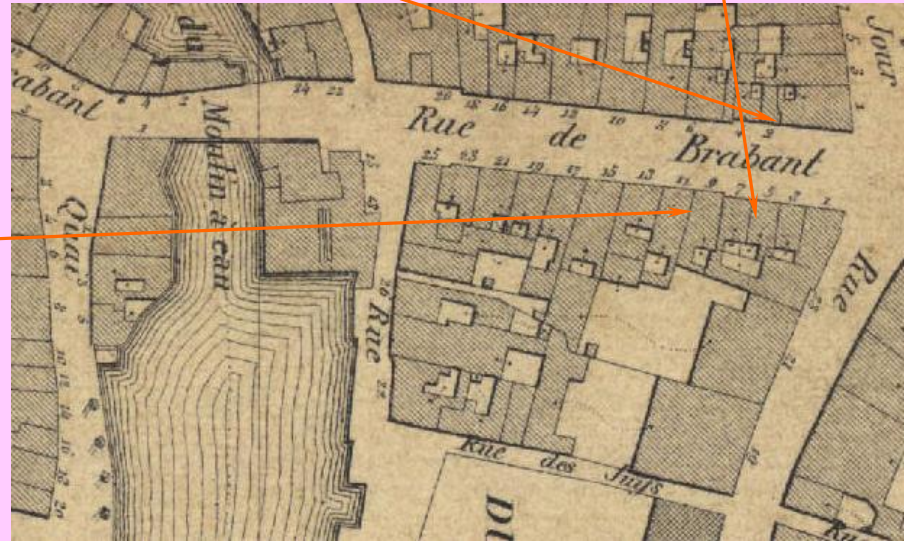
CHANGEMENT DE DOMICILE.

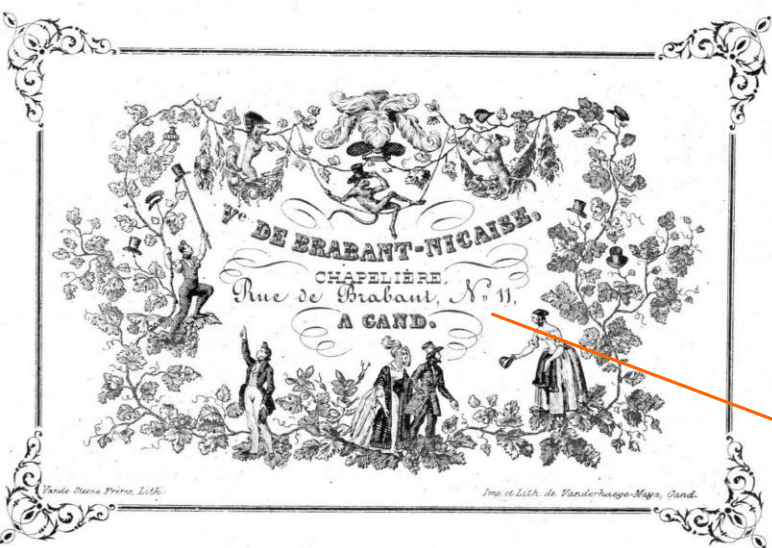
DESCHIEDER,
Coffreur et Parfumeur.
Rue de Brabant N° 9.
GAND.

*Salon
et abonnement
pour la Coiffure
et
le rasage de la tête.*

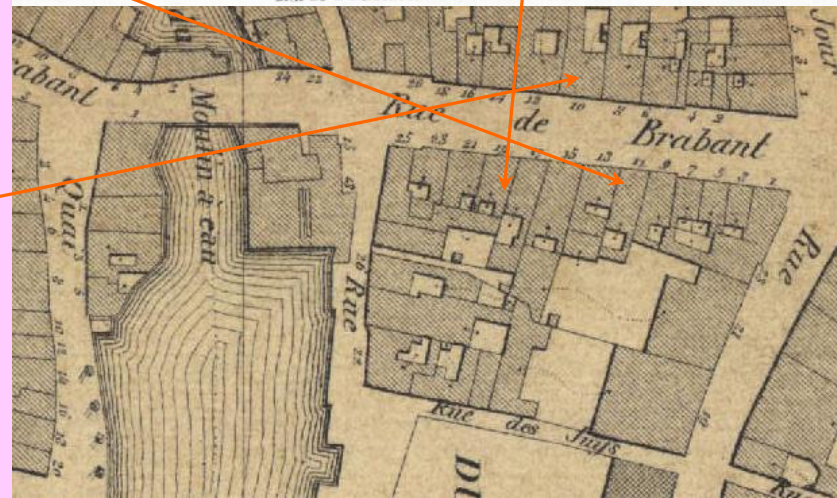
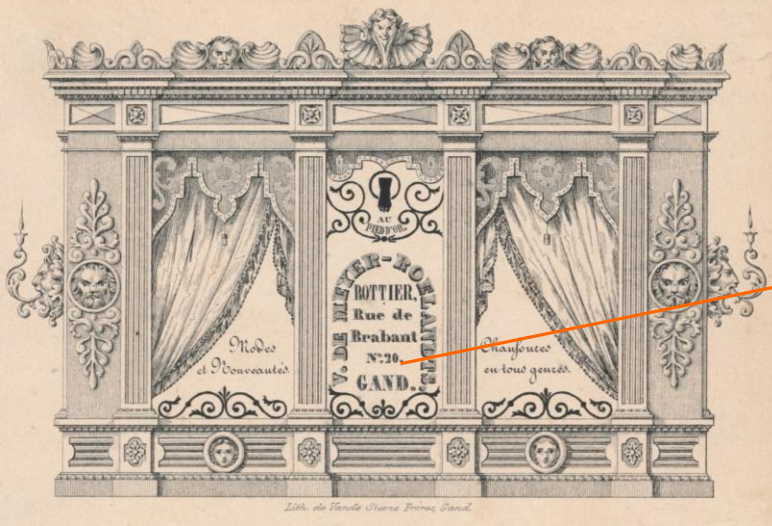
*Magasin
de
fournitures
pour
la Parfumerie.*

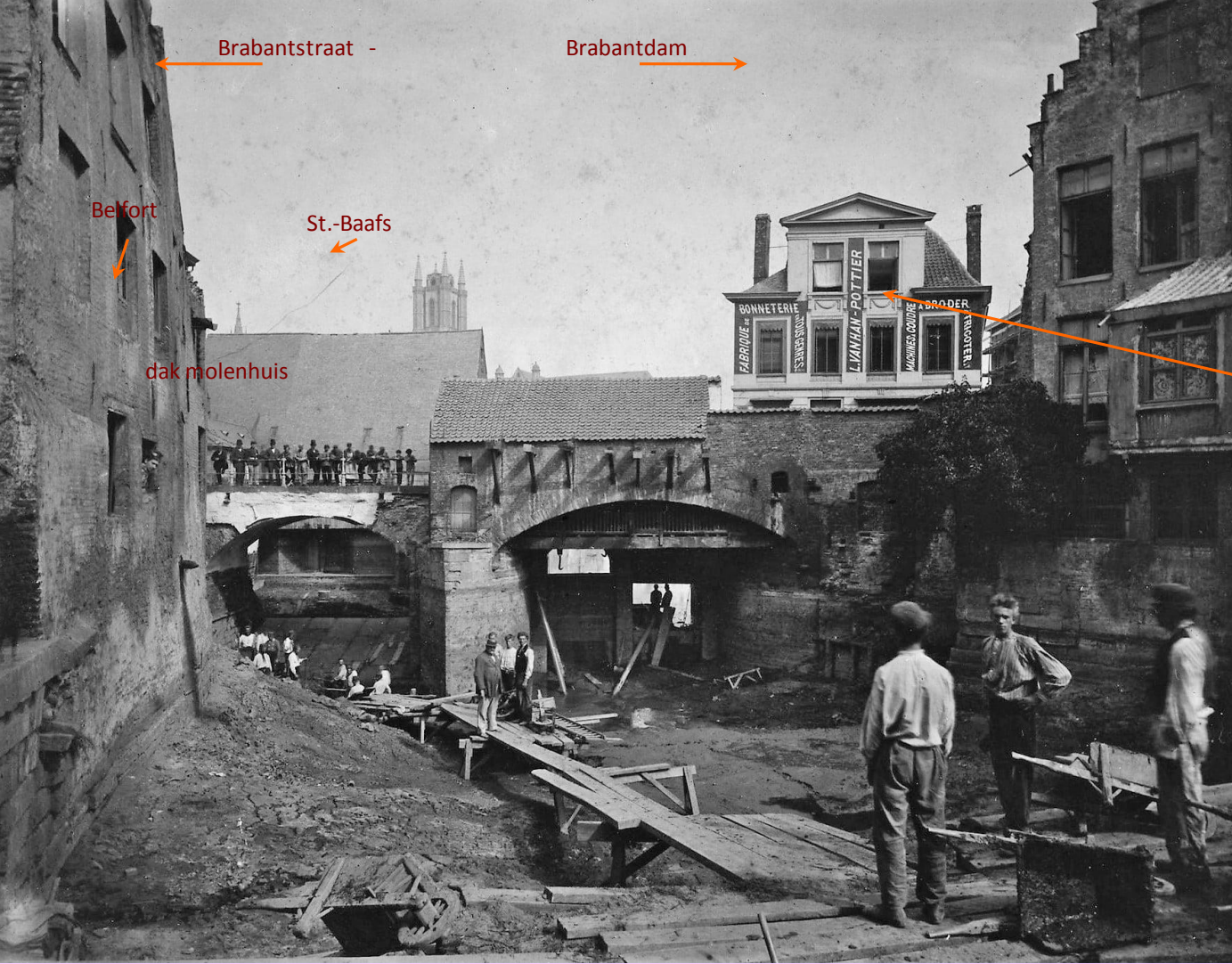
Lith. de L. DEFFERREZ Sablon 10 Gand.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Werken ter voorbereiding v/d afbraak der watermolen. Vanaf de drooggelegde Waalse Kreek zien we nog de brug en wat rest v/h molencomplex en het sas circa 1878.

Het gebouw met blijkbaar nieuwe en duidelijk leesbare opschriften is dit op het adres **Brabantdam 1, Vanhan - Pottier L., tricotfabrikant**. Voor zover ik kon terugvinden woonde hij in 1872-1875 nog op de Paddenhoek.

Dit vrij imposant winkelhuis stond langs het water v/d Nederschelde samen met nog een drietal woningen. Enkele jaren later dienden ze gesloopt voor de aanleg v/h Laurentplein dat in 1884 tot stand kwam.

A. Sugg, postzegels en postkaarten
Laurentplaats 17

juhan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

< 1900

Brabantdam hoek met het Laurentplein

Leopold Saquesyn, herberg
"à la Commune de Sottegem",
Brabantdam 1

1922

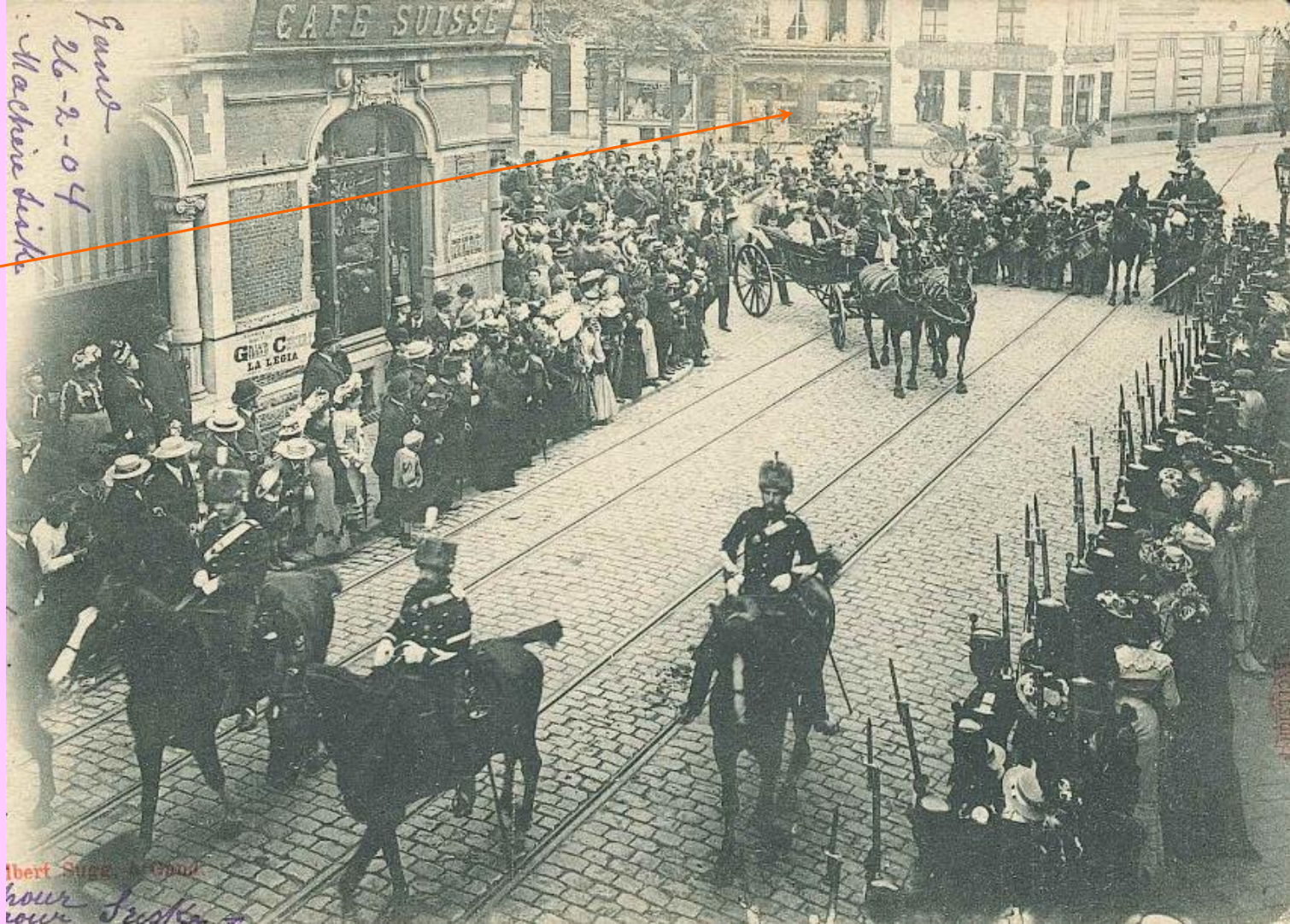
1902

Brabantstraat - Brabantdam
en het Laurentplein.

Postkaart uitgegeven door Albert
Sugg ter gelegenheid van het
bezoek van Prins Albert aan de stad.

Op deze foto zie je ook het huis van
Sugg, dat blijkbaar werd verbouwd
als je dit vergelijkt met de foto op
de vorige dia.

In 1902 werd het Café Suisse op de
hoek uitgebaat door mlle. L. Cheins.

1917

Net buiten de Braempoort op de Brabantdam
aan de pare zijde

1956

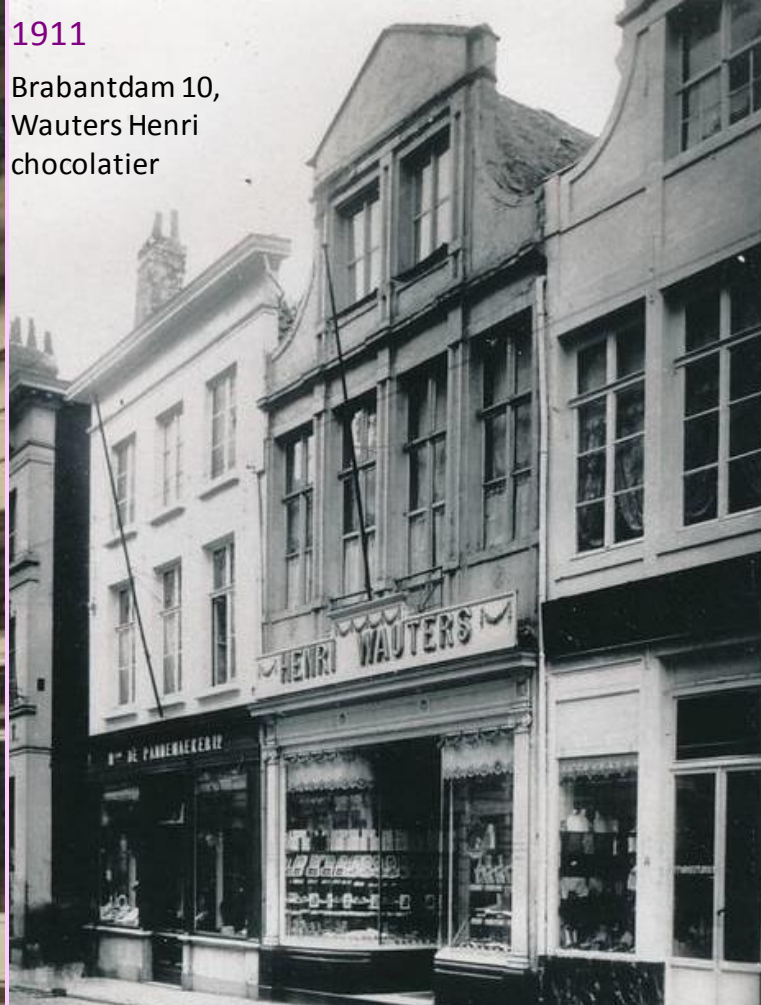

Tot het begin van de jaren 1200 vormde de
Nederschelde in Gent de grens van het
Graafschap Vlaanderen met het hertogdom
Brabant. De Braempoort was in die tijden
bijgevolg een heel belangrijke grenspost.

12 De Pannemacker gez. wittg.

10 Wauters H. (firma) enocladefabriekant

8 Vander Plancken (w^e) merc.

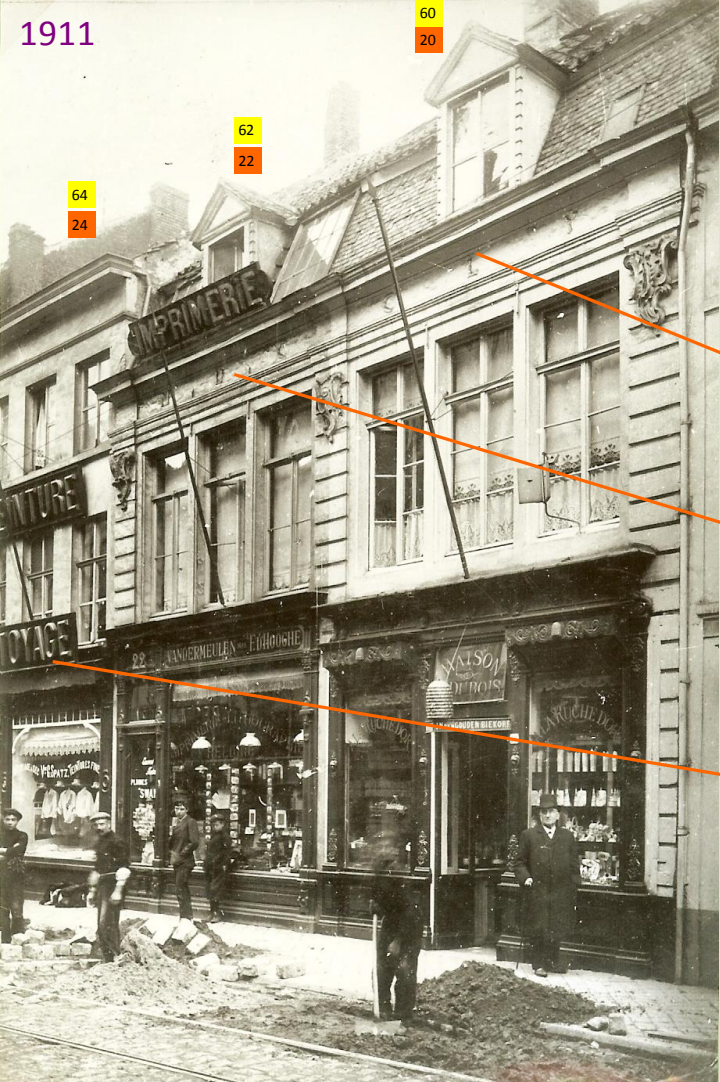

De rondboogpoort met
arduinen omlijsting zou
dateren uit 1777.

Zwaardsteeg

1911

Brabantdam

20 Dubois F., bakkerij "In De Gouden Biekorf"

22 Vandermeulen A., boekdrukker

24 wwe G. Spatz, droogkuis

Op 1 april 1837 kreeg de stad er 2 openbare brievenbussen bij. Eén in de Brabantdam en één in op het Sluizeken. In totaal waren er toen 4 brievenbussen.

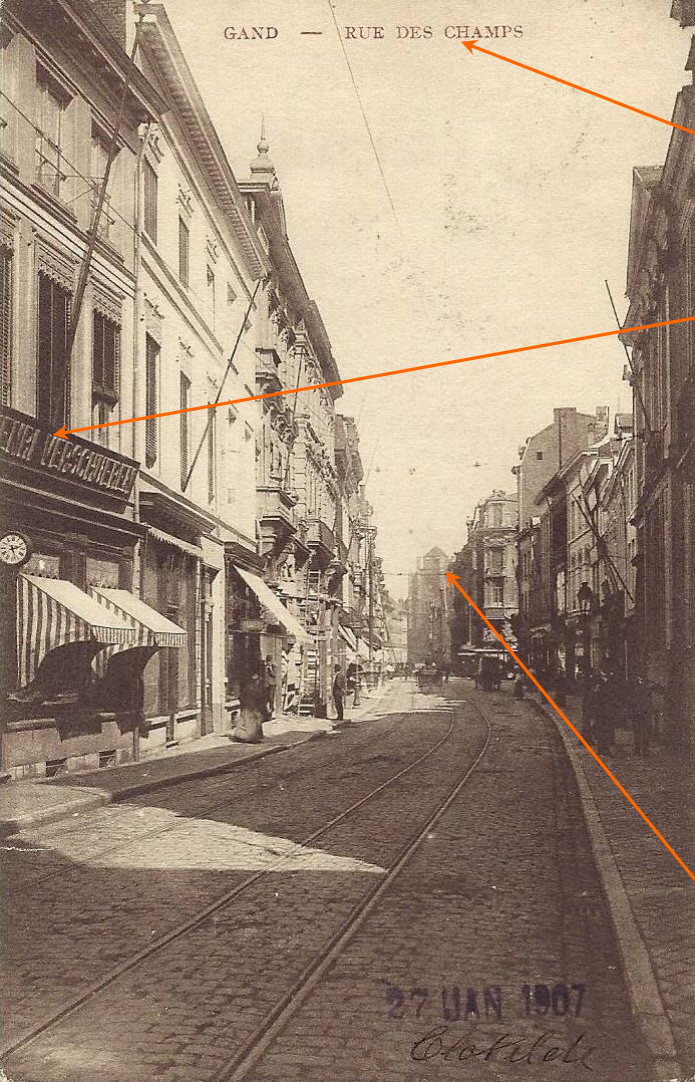
iefhan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

COLLIN JOS.
Droguiste. — Eaux minérales
Dépositaire de BEL-VAL
VINS ET LIQUEURS
Digue de Brabant, 30 — Téléphone 892

joan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

GAND — RUE DES CHAMPS

Hoe vlug men toch misleid wordt. Deze postkaart heeft helemaal niks te maken met de **Veldstraat**. Ik vond in de Gentse Wegwijzer van 1907 dit gegeven...

HENRI VERSCHUEREN
Digue de Brabant, 9
JOAILLERIE-BIJOUTERIE

zodat we meteen terug op het goede spoor zijn. Een street-view van Google ernaast gelegd en iedereen is terug mee.

Je zal je wel afvragen of het nummer 9 wel overeenstemt met dit van heden. Uiteraard niet want de Brabantdam begon in 1907 pas aan het Laurentplein. Overtuigd?

Op de achtergrond van beide afbeeldingen zie je de St.-Annakerk.

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Naar het Rondpunt

Brabantdam 25 ± 1913-'16. Een handel in regenschermen, parasols en wandelstokken van E. Lemajeur. Heden een apotheek op het nummer 73. Nog vrij goed herkenbaar (ballustrade).

Brabantdam 77 schittert opnieuw nadat de balustrades van het balkon werden aangepakt in 2017.

Het hoekpand Brabantdam – Abeelstraat was niet makkelijk te lokaliseren vanwege de nummering en het gebrek aan aanpalende huizen. Geef toe tussen 49 en 119 zit er heel wat ruimte. Hoe pak je dit dan aan? Je gaat grasduinen in de Gentse Wegwijzers en vind ene Verbracken K. terug op de Brabantdam 49. Dit moet matchen, K. voor Karel of Charles en Van Bracken verbasterd in de wegwijzer. De Brabantstraat werd bij de Brabantdam gevoegd en de nummering liep fors op. Zo zie je maar.

juhan@sint-pietersdorp.be

Voor de St.-Kristoffelstraat zie [D23](#)

De Hertog van Parma, in 1589 Gouverneur der Nederlanden, moest een lokaal hebben voor de Kapucijnen. De schepenen huurden de Sint-Christoffelkapel van het hospice van de Volders. De kapel dreigde in puin te vallen en in 1632 werd de huidige kerk gebouwd. Tijdens het Frans bewind werden alle kerkelijke goederen aangeslagen en openbaar verkocht. Deze tempel kwam in handen van de Stad en de Stadswacht had er tot 1804 haar verblijf. Niet lang want sinds 1816 is dit een protestantse kerk.

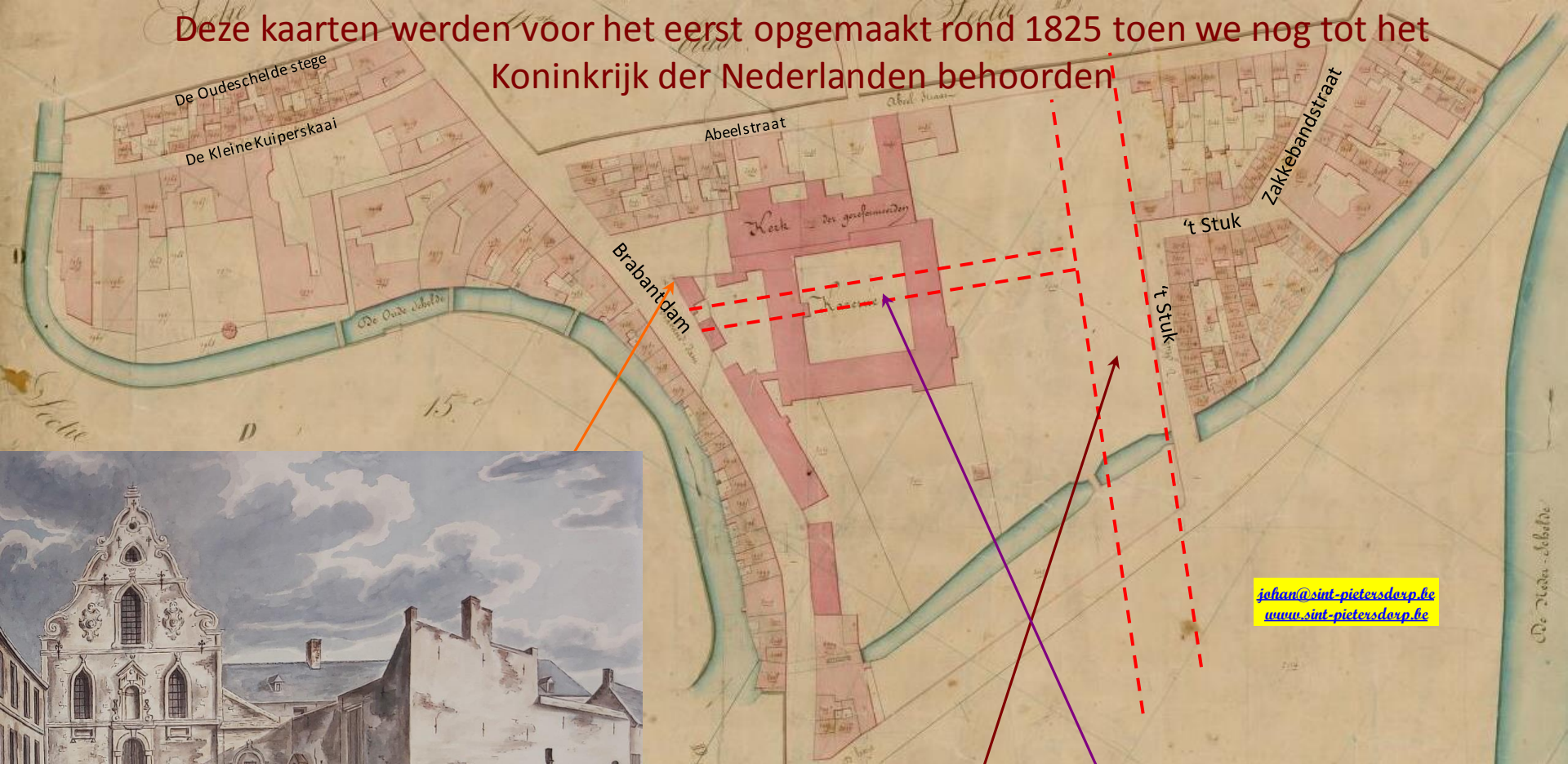
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Op de vlg. dia zie je deze situatie op de kaart

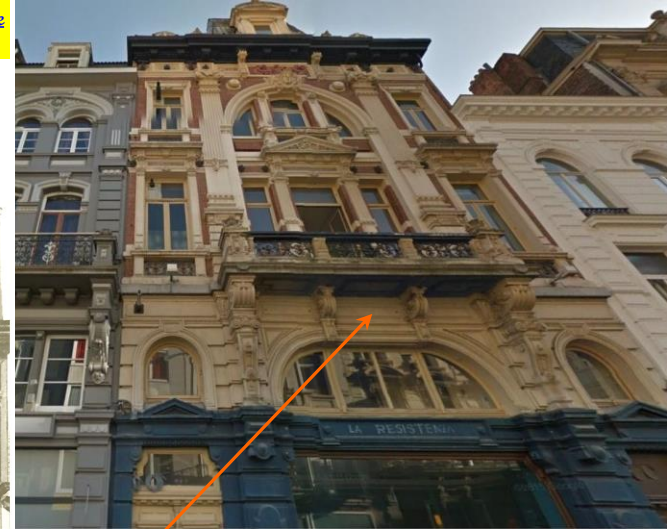
In 1898 werden de 62 telegraafmasten weggenomen in de stad

Deze kaarten werden voor het eerst opgemaakt rond 1825 toen we nog tot het Koninkrijk der Nederlanden behoorden

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De St.-Kristoffelstraat bestond nog niet. Waar er vroeger een kazerne was kwam de **St.-Kristoffelstaat** en een school. Zoek evenmin de **Keizer Karelstraat** op deze kaart.

Brabantdam 82 (44 in 1886)

31/3/1855. De gemeenteraad schaft het reglement van 1806 af waarbij de herbergiers verplicht waren een lantaarn boven hun deur te plaatsen. De verplichting bleef nog enkel geldig voor de ontuchthuizen (heden laten deze huizen hun speciale verlichting nog altijd aanstaan). Ook het reglement van 1814, dat het sluitingsuur van de herbergen bepaalde veranderde, 22:00 werd 24:00.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Links en rechts zijn het bijna 2 identieke winkelpuien.
 Brabantdam 98 in 1983.
 In het midden is de ingang van de
 Pieter Vanderdonckdoorgang.

Het Glazen straatje werd gebouwd rond 1846 na afbraak van een vroegere textielabriek Poelman-Hameling. De overdekte staat liep oorspronkelijk van de Kleine-Statiestraat (nu Schepenvijverstraat) tot de Brabantdam, wat we nu zien op de foto.
 Pas in 1886 werd de passage doorgetrokken naar de Vlaanderenstraat.
 In de 19^e eeuw noemde dit straatje de "Polkadoorgang", dit leidde naar de populaire danszaal "Polka"
 De aanvankelijke bestemming van de Winkelgalerij ging verloren. Nu werken er s'avonds meisjes om hun brood te verdienen.

'T Gloaze straatje in 1940, 1980 en 2019. De parkeermeters dienen niet om het glazen straatje te bezoeken maar het waren één van de eerste parkeermeters uit Gent voor koning auto bedoeld en zeker niet om de tijd te meten voor het bezoek in het Glazen straatje, of toch?

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

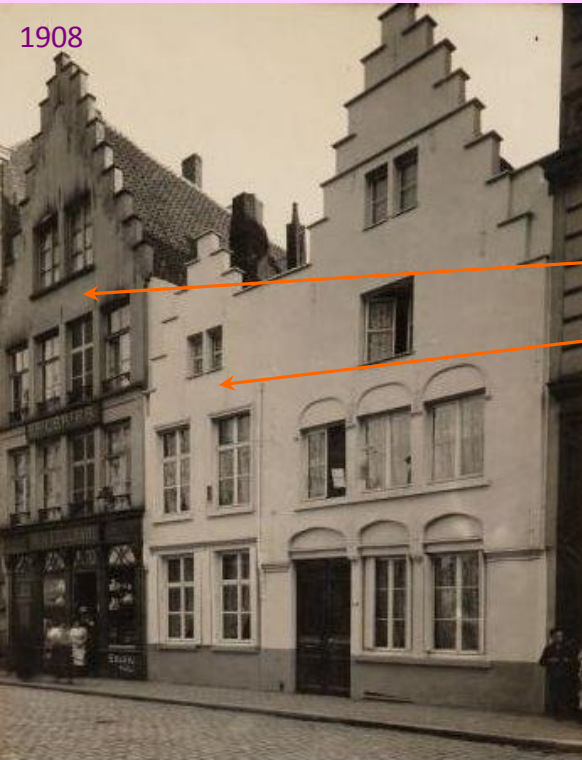

Zicht op de huizen op de Brabantdam tegenover de Abeelstraat, vroeger en nu

Brabantdam 54 in 1932 Leopold De Visscher, op
vandaag n° 108

Rond 1842 werd er een mooie verbinding van het centrum naar het station aangelegd; dit via de Keizer Karelstraat, over het St.-Annaplein en verder door de Zuidstationstraat. In 1883 werd er dan een **rechtstreekse** verbinding verwezenlijkt met de aanleg van de Vlaanderenstraat.

1908

1932 >

Het huidige pand Brabantdam 142, waarin het koffiehuis 'madam bakster' wordt uitgebaat was voorheen blijkbaar opgedeeld in twee woningen. In ieder geval is de woning grondig aangepakt geweest. Het smeedwerk is juist hetzelfde en een goeie smid heeft alles hersteld.

Op de zijgevel staat nog steeds vermeld "t Winkeltje".

Waarschijnlijk zal er behoefte geweest zijn aan meer winkelruimte.

Een foto genomen vanuit het koffiehuis geeft zicht op de protestantse tempel.

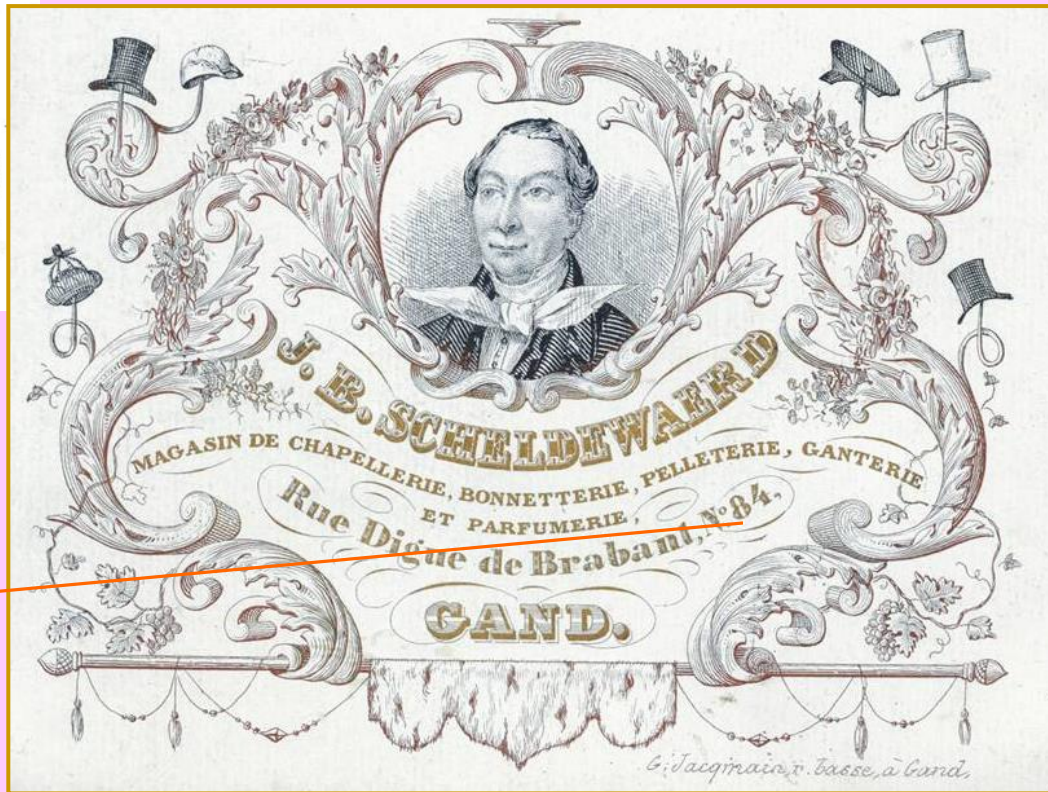
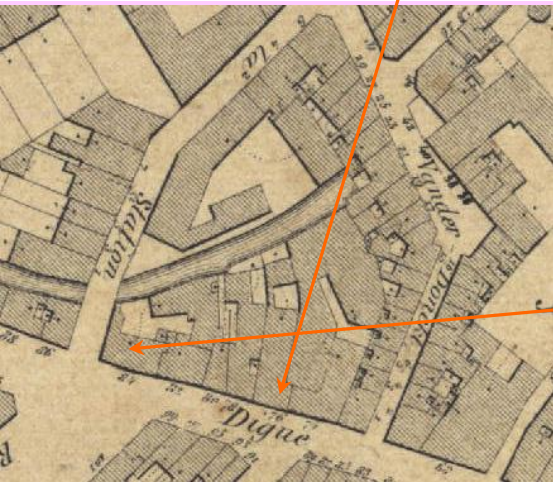

Enkele
porseleinkaarten
medio 19^e eeuw

Na wat grasduinen in de Gentse Wegwijzers vond ik **J.B. Scheldewaerd**, verkoper van modeartikelen zoals hoeden, bont, kousen, handschoenen en parfumerie, terug op het adres Brabantdam 84 van 1838 t/m 1847. Dit huisnummer was toen gelegen recht op de protestantse tempel. In 1848 verhuisde hij met zijn handel naar de inmiddels reeds lang verdwenen Sterrestraat die de Korenmarkt met de oude St.-Michielsbrug verbond.

De Only Shop en restaurant St Anna waren in 2009 nog verenigd in een kranten- en tijdschriftenshop.

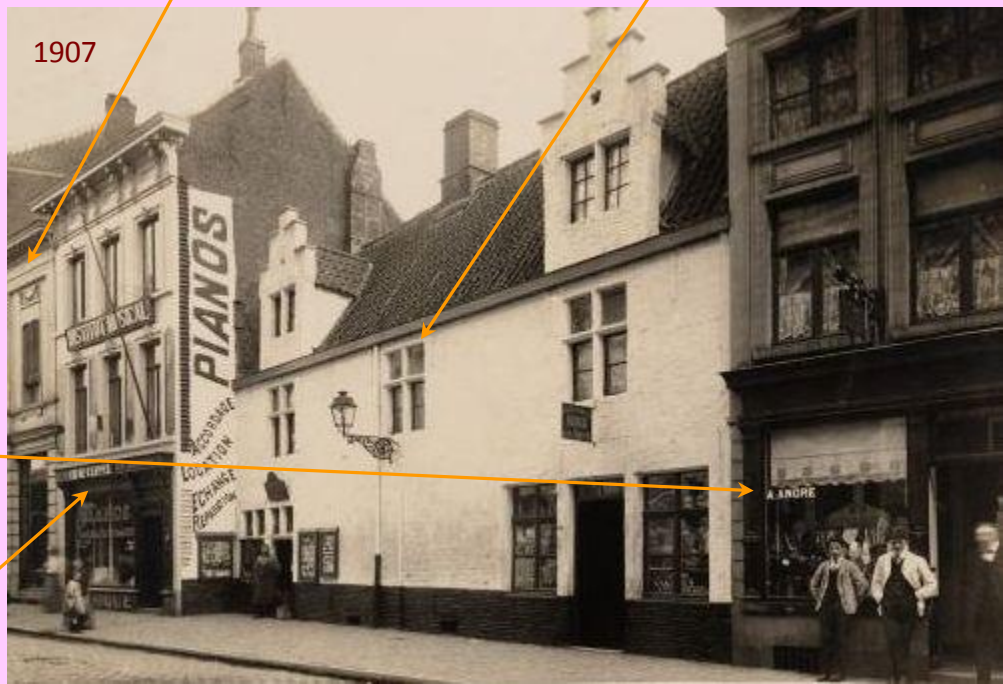

1970

Café St.-Tropez. Heden draagt het café de naam 't "Trappistenhuis"

Einde van de Brabantdam, bijna aan het St.- Annaplein. Het laatste pand is het huis op de hoek met de Zuidstationstraat waar Koen Crucke medio de negentiger jaren zijn bistro had.

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1907

92 André A. coiffeur
 94 Adams A. herb.
 96 Maesfranck A. herb.
 98 Declippel K. muziekuitgev.
 » De Sloovere A. advocaat

Einde D1

Zie verder op [D2](#)

voor het

St.-Annaplein.

Indien jullie nog oude foto's van de Brabantdam bezitten... scan ze in en mail ze mij door... Ik kleed ze in en brei er wel een gepast verhaal aan.

We kunnen je maar laten zien wat we bezitten van jouw straat of buurt. Misschien staat jou straat niet vermeld maar die van vrienden wel. Vergeet hen dan niet deze [website](#) door te sturen en ook [E23](#) erbij te vermelden waar zij deze straat dan onmiddellijk kunnen aanklikken. Wij doen dit belangeloos en onrechtstreeks doe je er ons ook veel plezier mee.

